

Memo pilot Koningskwartier Zuidplas

Datum: 16 april 2020

Bijlage: Memo bekostiging persoonlijke verzorging en begeleiding op scholen

1. Inleiding

De gemeente Zuidplas heeft in haar collegeprogramma ambities geformuleerd ten aanzien van de inclusieve samenleving. Bij de domeinen onderwijs, jeugdhulp en kinderopvang wordt onder andere ingezet op een thuisnabij en domein-overstijgend aanbod, preventie, passende zorg en de aansluiting van jeugdhulp op het onderwijs. Samengevat: “voor ieder kind een plek in eigen wijk of dorp”. Dit houdt nauw verband met het versterken van preventie bij voorliggende voorzieningen en de aansluiting van jeugdhulp op onderwijs en kinderopvang. De gemeente wil hier – waar dit passend is – vanuit haar rol, taak en verantwoordelijkheid op aansluiten, niet zozeer door sturend op te treden bij de totstandkoming van inclusieve kindcentra, maar door bij te dragen aan het creëren van randvoorwaarden of uitgangspunten en samenwerkingspartners actief bewegen om met dit doel aan de slag te gaan.

Ook bij de schoolbesturen / scholen in het samenwerkingsverband PO Midden-Holland is er inmiddels een breed gedragen ambitie om tot meer inclusief onderwijs te komen. Concreet bestaat inmiddels in het Koningskwartier in Zevenhuizen vanuit de schoolbesturen en de gemeente de sterke wens om inclusiever te gaan werken binnen de wijk. Dit zou moeten leiden tot een herkenbare (inhoudelijke) verbreding en verbinding van de bestaande basisvoorzieningen, zodanig dat er (steeds) minder kinderen meer de wijk uit hoeven voor het ontvangen van onderwijs(ondersteuning) of jeugdhulp.

De schoolbesturen De Groeiling en De Vier Windstreken zijn in deze gemeente samen gestart met een interconfessionele school, in samenwerking met Quadrant, onder de naam kindcentrum Koningskwartier. De school is gestart met de onderbouw, tot en met groep 4, en zal zich gaan richten op meer inclusief onderwijs. Een en ander vindt plaats in nauwe samenwerking met basisschool 't Reigerbos van Scholengroep Holland. Deze ontwikkeling, met samenwerking op één locatie binnen de gemeente, biedt kansen die we moeten benutten.

2. De uitgangspunten

Bij de vormgeving van de pilot is het van belang steeds te kijken naar de nadere uitgangspunten zoals die bestuurlijk door het samenwerkingsverband PO Midden-Holland zijn vastgesteld:

- Ondersteuning zoveel mogelijk **thuisnabij en binnen het regulier onderwijs**;
- Maken van **volumeafspraken** t.a.v. het totaal aantal leerlingen op het **sbo**;
- Samen met de gemeente werken aan een **wijkaanpak**, met een integrale benadering vanuit de **domeinen school, thuis en vrije tijd**;
- De **expertise** bij het samenwerkend gespecialiseerd onderwijs in Midden-Holland wordt **verbreed**, onder meer met cluster 4 expertise, om te bereiken dat leerlingen binnen de regio, meer thuisnabij kunnen worden geholpen;
- Samen met de gemeente inzetten op **collectieve jeugdhulp** (als voorliggende voorziening) binnen het gespecialiseerd en het regulier onderwijs, in het belang van een preventieve aanpak van onderwijs en zorg. Dat vraagt een goede afstemming over welke zorg vanuit de school wordt

geboden en welke vanuit de zorg (gemeente, zorgverzekeraar of zorgkantoor). Zie hiervoor het bijgaande memo bekostiging persoonlijke verzorging en begeleiding op scholen;

- Maximaal gebruik maken mogelijkheden om te **flexibiliseren** en, wanneer dit in het belang van het kind is, te werken met **hybride vormen van onderwijs en jeugd** (meetellen onderwijstijd, symbiose en onderwijs op een andere locatie dan de school binnen de zorg);
- In samenspraak met de gemeenten werken aan een verdere **versterking van de onafhankelijke route**, met gezamenlijke inzet van de 1e deskundigen van het samenwerkingsverband en degenen die verantwoordelijk zijn voor de toegang tot de **jeugdhulp** (vaak tevens **2e deskundigen**);
- Samenwerking tussen de sbo-scholen en De Ark in Gouda in eerste instantie bevestigen aan de voorkant, door het realiseren van een **gezamenlijke entree voor de CvB / zorgoverleggen**;

3. Gebundelde inzet middelen en expertise onderwijs en gemeente

Een belangrijk middel om de geformuleerde doelstellingen te kunnen bereiken is een gebundelde inzet van middelen en expertise vanuit onderwijs en gemeente. De volgende personele en financiële middelen kunnen daarbij worden betrokken:

Onderwijs

- Om te beginnen ontvangt de school van OCW de jaarlijkse **lumpsumbekostiging**. Omdat deze bekostiging plaatsvindt op basis van T-1 en de school in de opbouwfase sterk groeit, loopt de bekostiging in de eerste jaren nog sterk achter de feitelijke leerlingenontwikkeling aan.
- De school ontvangt van het samenwerkingsverband € 222,- per leerling aan ongedeelde ondersteuningsbudget. Uitgaande van 160 leerlingen op termijn, zal het totaalbudget doorgroeien naar **€ 35.520,-** op jaarbasis.
- Daarnaast stelt het samenwerkingsverband structureel so-expertise beschikbaar via de begeleiders passend onderwijs (BPO-ers). Uitgaande van 160 leerlingen komt dit uit op totaal **58 uur per schooljaar** (12 uur vaste voet per school en 46 uur op bestuursniveau, naar rato van de leerlingenverdeling).

Gemeenten

- De gemeente kent diverse (subsidie)regelingen die ondersteunend kunnen zijn aan de ontwikkeling van de pilot Koningskwartier. Voor een deel betreft het algemeen aanbod, dat voor Koningskwartier nog meer concreet zal worden gemaakt. Dit is een punt van uitwerking door de gemeente.

4. Wat is er minimaal nodig?

Voor het effectief kunnen werken aan een herkenbare (inhoudelijke) verbreding van de basisvoorziening, is een op dat doel toegesneden organisatie nodig, zowel qua beschikbare expertise binnen de school (dekkend aanbod) als de inrichting van de ondersteuningstoewijzing (route).

Naast gezamenlijke expertise om invulling te kunnen geven aan de domeinen *school* en *thuis*, is een goede invulling van het domein *vrije tijd* van belang. Op de website van de school is aangegeven dat de school, met het oog op een binding met de buurt, openstaat voor samenwerking met organisaties in de buurt. De school heeft daarbij de ambitie om een spilfunctie in de buurt te vervullen, waarbij vooral wordt gekeken of het aanbod voor de kinderen door samenwerking met externe partners kan worden verbreed.

De personele bezetting

Om steeds adequaat en tijdig te kunnen inspelen op ondersteunings- en hulpvragen van kinderen, is het van belang dat, naast de intern begeleider, in ieder geval de volgende disciplines structureel voor de school beschikbaar zijn:

- maatschappelijk deskundige / pedagogisch medewerker (SMW)
- orthopedagoog / psycholoog
- jeugdarts / JGZ

Onderzocht zal moeten worden op welke wijze deze disciplines, door een gebundelde inzet vanuit het onderwijs en de gemeente, structureel aan Koningskwartier kunnen worden verbonden. Streven daarbij is de jeugdhulp als voorliggende voorziening (beschikkingsvrij) in te zetten.

Daarbij kan worden opgemerkt dat de genoemde disciplines in feite al beschikbaar zijn. Het gaat er vooral om hun inzet zodanig te organiseren dat deze herkenbaar wordt voor de professionals op de werkvloer.

Tevens zal worden gekeken naar een goede verbinding met het consultatiebureau, met het oog op de doorgaande ondersteuning van de voorschoolse naar de schoolse periode binnen het kindcentrum.

De route

Conform het bovengenoemde uitgangspunt wordt in samenspraak met de gemeente gewerkt aan een verdere versterking van de onafhankelijke route, met gezamenlijke inzet van de 1^e deskundigen van het samenwerkingsverband en degenen die verantwoordelijk zijn voor de toegang tot de jeugdhulp, waarmee dan tevens het 2^e deskundigenadvies voor een groot deel is belegd (JGZ en jeugdhulp). Dit om kinderen zoveel mogelijk in het (reguliere) onderwijs te krijgen en daarmee te voorkomen dat leerlingen meteen in een (te) zware (behandel-)setting terecht komen of thuis komen te zitten.

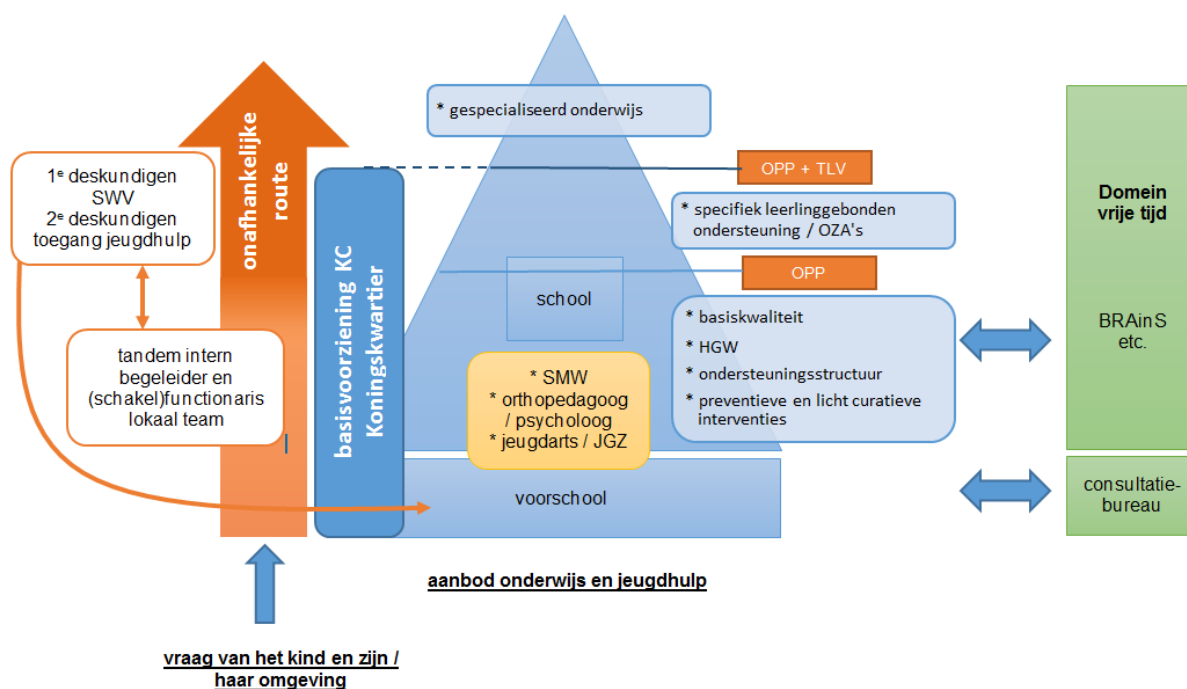
Van belang is te investeren aan de voorkant. Uitgangspunt is dan ook dat een effectieve gezamenlijke en onafhankelijke route start in de voorschoolse periode. Concreet betekent dit dat de 1^e deskundigen van het samenwerkingsverband al in de voorschoolse periode kunnen worden ingezet. Dit vraagt een structurele investering van de kant van het samenwerkingsverband.

Vrije tijd / binding met de buurt

Voor de link naar het domein vrije tijd kan worden gekeken naar organisaties waar de gemeente Zuidplas al een subsidierelatie mee heeft, zoals bijvoorbeeld de cultuurvijver, bibliotheek de Groene Venen en BrainS (Brede Activiteiten in Scholen) die een ruim activiteitenaanbod hebben voor alle leerlingen van de gemeente Zuidplas op het gebied van kunst, cultuur, sport en welzijn.

In schema

Aansluitend bij het schema 'een sterke basisvoorziening' in het ondersteuningsplan Leren met elkaar 2018-2022 kan een en ander als volgt schematisch in beeld worden gebracht:

5. Aanpak en tijdspad

Van belang is op korte termijn een stuurgroep in het leven te roepen om invulling te geven aan de geformuleerde doelstellingen. Het ligt in de rede dat in ieder geval de volgende personen zitting hebben in de stuurgroep:

- een bestuurder van De Vier Windstreken en/of De Groeiling
- de directeur van de school
- de locatieleider of kwaliteitsmedewerker van Quadrant
- de beleidsadviseur van de gemeente Zuidplas
- de directeur-bestuurder en beleidsadviseur van het samenwerkingsverband PO Midden-Holland
- op afroep / desgewenst:
 - de portefeuillehouder Onderwijs en Jeugd van de gemeente Zuidplas
 - de procesmanager Sociaal Domein / projectleider Toegang Sociaal Domein gemeente Zuidplas
 - de coördinator van het team van 1^e deskundigen van het samenwerkingsverband

De stuurgroep ontwikkelt een plan van aanpak om te komen tot een operationalisering van de voor deze pilot geformuleerde doelstellingen en uitgangspunten, waarbij het streven erop is gericht dat ingaande het schooljaar 2020-2021:

- een optimale bundeling van menskracht en middelen tot stand is gekomen, waarbij er met een herkenbaar verbrede onderwijsondersteuning-setting kan worden gewerkt;
- er een start is gemaakt met een onafhankelijk route voor de school, die aansluit bij de uitgangspunten voor toegang en toeleiding van respectievelijk de gemeente en het samenwerkingsverband. De 1^e deskundigen van het samenwerkingsverband kunnen in dat geval ook bij de voorschoolse periode worden betrokken;
- er concrete afspraken zijn over de doorontwikkeling, in en om de school, met een werkwijze die bijdraagt aan eigenaarschap van alle betrokken partners. De werkwijze maakt gebruik van de

ervaringen van deze partners, middels een monitor van de outcome (zie onder punt 6). Zij zetten met elkaar de vervolgstappen en zorgen voor de overdraagbaarheid van de aanpak naar anderen.

6. Ontwikkelen, faciliteren / versnellen en volgen van de aanpak

Ontwikkelen, faciliteren en versnellen van de aanpak

Om te komen tot een voortvarende ontwikkeling en waar mogelijk versnelling van de aanpak zal het samenwerkingsverband gedurende de opbouwfase waar nodig faciliteren in tijdelijk aanvullend benodigde expertise, het stimuleren van pilots e.d., bijvoorbeeld omdat de expertise voor het lopende schooljaar al is belegd en er daardoor geen vrije ruimte beschikbaar is om in te zetten voor Koningskwartier. Daarbij kan worden gedacht aan de inzet van BPO-uren of expertise voortkomend uit de nieuwe, outreachende werkwijze van het gespecialiseerd onderwijs Gouda (de Entree). Belangrijk daarbij is dat de inzet van additionele expertise vanuit het samenwerkingsverband altijd gericht zal zijn op herkenbare verbreding van de expertise binnen de schoolse setting. Er zal geen sprake zijn van een zgn. geld-volgt-leerling principe. Ook voor de gemeente geldt dat zij waar dit nodig is, tijdens de opbouwfase, aanvullende inzet in natura beschikbaar kan stellen voor de pilot.

Volgen van de aanpak

In het kader van deze ontwikkeling is, in samenspraak met de betrokken partners, een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMw ter versterking en verbetering van wijkgericht werken, gebruik makend van de methode van participatief narratief onderzoek. Dit richt zich op het verzamelen van echte ervaringen van iedereen die in de praktijk bij onderwijs, opvoeden en opgroeien in de wijk betrokken is. We meten en weten al veel, maar zijn juist op zoek naar de verhalen achter de cijfers. Juist die ervaringen leren ons wat de belangrijkste betrokkenen (jongeren, ouders, professionals) ons écht willen vertellen, zodat wij daarvan kunnen leren. Dat helpt bij het vormgeven van een nog beter en completer aanbod in de wijk. Met de methode 'Leren en Verbeteren met Ervaringen' gaan we met de ervaringen aan de slag. We halen persoonlijke verhalen op van de mensen die in de wijk wonen of werken: jongeren en hun ouders en verzorgers. Maar ook de verhalen van de professionals die werken in de wijk, zoals de huisarts, de leraar, de buurtwerker of de voetbalcoach. Al deze ervaringen kunnen worden gedeeld via een online vertelpunt. De betrokkenen gaan vervolgens zelf aan de slag met de patronen, observaties en onderliggende ervaringen en geven daar betekenis aan, aan de hand van vragen als "Wat zien we hier eigenlijk? Wat betekent dat? Waardoor komt dat?" en komen op die wijze samen tot verbetervoorstellen die worden gepresenteerd aan de beleidsmakers. Er worden afspraken gemaakt over wie welk voorstel meeneemt en ervoor zorgt dat het ook in de praktijk wordt gebracht. Zo hebben we met elkaar geleerd van ervaringen uit de leefwereld en deze gebruikt om het proces van samenwerken in de wijk te verbeteren.